

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir, Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25.52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47.61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštini hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, torek 15. septembra 1942-XX

Cena posamezni številki lir 0'60

Uspehi italijanske industrije

Iz poročil velikih industrijskih družb

Iz seje medministrskega odbora za preskrbo

Na zadnji seji medministrskega odbora za koordinacijo preskrbe, razdeljevanja in cen, ki jo je vodil Duce, je poročal najprej minister za kmetijstvo o stanju prehrane ter o uporabi žitnega pridelka. Odbor je ugotovil, da so pri oddaji žita v državna žitna skladišča samo nekateri transportni ovire in da kmetje v polni meri izpolnjujejo svoje dolžnosti. Rok za razdelitev žetvenih nagrad je bil podaljšan do 30. septembra. Količine žita, ki so kmetom določene za družinsko porabo, ostanejo prihodnje leto nespremenjene.

Določene so bile enotne cene za umetna gnojila po predlogu federacije kmet, konzorcijev, kateri je bila nedavno poverjena razdelitev umetnih gnojil. Z novimi nižjimi cenami in z urejeno razdelitvijo umetnih gnojil je kmetijstvu zelo ustrezno.

Minister za korporacije je podal poročilo o tipiziranju tekstilnih izdelkov, obleke in obutve. Število vrst ali tipov se bo zmanjšalo in ustanovljene bodo prodajalne samo za tipizirane proizvode. Potujoči prodajalci bodo smeli ponujati samo tipizirano blago. Tipizirana obutev se bo dobivala na oblačilne nakaznice.

Odbor je končno proučil sistem določitve cen kruha in testenin ter odobril načrt, s katerim bo dosežena strožja in natančnejša kontrola potrošnje moke in kakovosti kruha. Minister za kmetijstvo bo načrt takoj izvedel.

Prihodnja seja medministrskega odbora bo 28. septembra.

Na trgovski strokovni nadaljevalni šoli

v Ljubljani so razredni izpiti za učence(ke), ki iz opravičenih razlogov niso mogli dovršiti lanskega šolskega leta, v ponedeljek dne 21. septembra ob 14. uri. V torek dne 22. septembra bodo popravni izpiti v istem času, v sredo dne 23. septembra pa zaključni izpiti, tudi ob 14. uri. — Podrobnosti so razvidne na šolski deski.

Obvestilo glede vpisovanja in začetka šolskega leta še sledi.

Hrvatski carinski dohodki

Od carinskih dohodkov bivše Jugoslavije je prišlo na Hrvatsko povprečno 42%. Lani aprila je imela Hrvatska okrog 11 milijonov kun carinskih dohodkov, meseca maja 7, junija 5, julija 8, avgusta 19 milijonov, potem pa se je dohodek do konca lanskega leta zvišal na 49 ter dosegel letos v prvem mesecu blizu 70 milijonov kun. Ves letošnji carinski dohodek Hrvatske cenijo na okrog 1500 milijonov kun. Ta dohodek je bil cenjen po dosedanji carinski tarifi, ki pa bo gotovo še letos precej spremenjena in bodo potem dohodki še večji, ker je predvidena zaščitna carina za razne agrarne proizvode.

Pridelek Argentine

Zitne kulture Argentine obsegajo letos 11.9 milijona ha in so se od lanskega leta zmanjšale za 10 odstotkov. Vzrok tega zmanjšanja je bila huda suša. Pridelek pšenice se bo v primerjavi z lanskim letom zmanjšal za 6.4, pridelek ovsa za 1.3, pridelek lanenega semena pa za 2.4 milijona ton.

Med vojno se je položaj industrije v vseh državah močno spremenil, najbolj poslabšal pa se je tam, kjer niso bili pripravljeni na pomanjkanje raznih surovin. Splošno pomanjkanje surovin italijanske industrije ne ovira in najboljšo zrelo in merilo njenega dobrega razvoja so poročila o delovanju Instituta za obnovo industrije in največjih industrijskih koncernov.

Institut za obnovo industrije (IRI — Istituto per la Ricostruzione Industriale) je bil ustanovljen v zvezi z ukrepi za sanacijo industrije po svetovni gospodarski krizi l. 1933. ter prevzel nalogo financiranja številnih podjetij, pri katerih je udeležen. Z institutom za obnovo industrije so v zvezi tri velike banke (Banca Commerciale Italiana, Banco di Roma, Credito Italiano), pri katerih ima kredite okrog 60.000 industrijskih, obrtnih in trgovinskih obratov. Tako je več ko polovica delniške glavnice italijanskih delniških družb pod vplivom IRI.

L. 1940. je imel IRI blizu 97, lani pa 157 milijonov lir dobička. Od tega je prišlo 126 milijonov na dobiček pri odprodanih udeležbah, čisti poslovni dobiček pa je znašal 31 (prejšnje leto 26) milijonov lir. Vrednost podjetij, pri katerih je IRI udeležen, se je od začetka do konca l. 1941. dvignila od 32 na 41 milijard lir.

Koncern Finsider (Società Finanziaria Siderurgica), ki kontrolira 8 obratov kovinske industrije, 7 rudniških obratov, 7 elektrarniških družb, 6 podjetij za trgovino s kovinskimi izdelki, 3 denarne zavode ter številne druge manjše industrijske in trgovinske obrate, izkazuje tudi že nekaj let znatno povečanje premoženja udeleženih družb in podjetij ter svojega obratnega kapitala. Naprave podjetij, pri katerih je koncern udeležen z več ko 50%, so bile l. 1939. vredne okrog 2.88, naslednje leto 3.67, lani pa 4.55 milijarde lir, obratni kapital pa se je v treh letih zvišal od 2.02 na 3.79 milijarde lir. Lani je bil Finsider udeležen tudi pri ustanovitvi dveh inozemskih družb: S. A. Miniere Elleniche A. M. E. v Grčiji in Rudnik d. d. na Hrvatskem.

Velik napredek kažejo skoraj vse družbe italijanske veleindustrije. Tako je družba »Montecatini« (glavnica 2 milijardi) dvignila proizvodnjo v vseh svojih panogah: rude, kovine, kemični izdelki. Pridobivanje železa iz domačega pirita je na lanski višini, proizvodnja boksita se je povečala, zaradi večje produkcije aluminija pa je bil močno razširjen obrat Marghera. Industrijska in elektrarniška družba »Terni« (glavnica 1.5 milijarde) je za razširitev svojih naprav določila 400 milijonov lir.

Tudi veleindustrijske družbe, ki so morale svoje obrate preurediti zaradi uporabe in predelave novih surovin, imajo velike uspehe. Pri družbi »Tecnomasio Italiano Brown-Boveri, Milano« (glavnica 72 milijonov) se je postavka za surovine od l. 1939. do 1941. znižala od 55 na 39 milijonov, zato pa se je zvišala postavka za pre-

delovanje od 49 na 87 milijonov lir. Elektrarniška družba »Edison« (glavnica 2.5 milijarde) proizvaja s pomočjo novih hidrocentral letno 5 milijard kWh, kar je skoraj ena četrtina električne produkcije v vsej državi. Uspešno in brez zastoja je bila industrija z družbo »Pirelli Società per Azioni« na čelu preurejena za uporabljanje sintetičnega kavčuka. Zaradi razširitve svojih obratov je morala družba Pirelli zvišati svojo glavnico od 400 na 530 milijonov lir. V tekstilni industriji so se z odličnim uspehom uveljavila umetna vlakna. Družba »Snia Viscosa« (glavnica 1.05 milijarde) je od leta 1940. do lani dvignila svojo proizvodnjo umetne svile od 534 na 538, stanične volne pa od 585 na 672 milijonov kg, znatno pa je dvignila svojo proizvodnjo tudi družba »Chatillon«, ki je zaradi razširitve svojih naprav v dveh letih svojo glavnico skoraj podvojila. Pri vseh splošnih vojnih ovirah so tudi stavbena, lesna in cementna industrija obdržale svoje pozicije.

Dobro merilo položaja in uspešnega razvoja italijanske industrije je tudi električno gospodarstvo, ki smotno izkorišča vodne sile. Letna proizvodnja električne energije se je dvignila od 3.65 l. 1922. do l. 1930. na 9.82, v petih letih na 12.9, do l. 1940. na 17.9, lani pa na 19.1 milijarde kWh. Zaradi varčevanja s premogom se je prispe-

vek kaloričnih central v zadnjih dveh letih znižal od 900 na 648 milijonov kWh, zaradi povečanega izkoriščanja vodnih sil pa se bo lahko še zmanjšal. Potrošnja električne energije je bila l. 1940. naslednja:

	milijoni kWh	% pro- izvodnje
industrija	7086	37
za pogonsko silo	8319	42
za razsvetljavo in kurjavo	4095	21
	19500	100

Lani se je potrošnja za kovinsko in kemično industrijo zvišala na 8258 milijonov kWh ali na 40% od vse proizvodnje.

Načrt za zgradnjo novih vodnih central je razdeljen na tri razdobja in predvideno je, da se bo v vsakem razdobju proizvodnja električne energije povečala za 5 milijard kWh. Prva gradbena perioda bo končana letos, ves načrt pa bo izveden do konca l. 1946. in dosežena bo proizvodnja 30 milijard kWh. Prva gradbena perioda maksimalni program, kajti vodne sile Italije so tako močne, da bo mogoče polagoma dvigniti proizvodnjo električne energije na letnih 50 milijard kWh. Razvoj italijanske industrije, ki ga tudi vojna ne more ovirati, je porok, da bo tudi to doseženo.

Turško trgovinsko ladjevie

V svojem poročilu iz Ankare navaja »Südost-Echo«, da Turčija ne more dobiti iz Severne Amerike naročenega žita, ker nima na razpolago za prevoz potrebnih ladij in ker so dobavitelji sporočili, da lahko pripeljejo v turška pristanišča samo 15.000 ton žita. Za transport žita iz Amerike ima Turčija na razpolago samo eno trgovinsko ladjo od 4000 ton. V zvezi s to transportno zadrego se v turških listih živahno razpravlja o položaju turškega trgovinskega ladjevja.

L. 1923. je nova Turčija prevzela od nekdanjega osmanskega trgovinskega brodograja samo 88 zastarelih ladij s skupno tonažo 34.900 brt. V treh letih so bile te ladje popravljene in sposobne za promet in l. 1926. je izšel zakon, s katerim je bil med turškimi pristanišči prepovedan prevoz blaga in potnikov s tujimi ladjami. Na ta način so hoteli uveljaviti in dvigniti domačo obalno plovo in za financiranje brodarstva in ladjedelništva je bila ustanovljena posebna banka. Do l. 1936. se je turška trgovinska mornarica dvignila na 100.000 ton, tvorile pa so jo po večini manjše ladje obalne plovo. Po l. 1936. je prišlo v promet nekaj novih ladij za kombiniran osebni in tovorni promet.

Zadnji uradni podatki o turški trgovinski mornarici so iz l. 1940. Tedaj je imelo državno brodarstvo na razpolago 32 ladij s skupno tonažo 70.403 brt, v redni obalni plovi 25 ladij s tonažo 11.710 brt

možnih ladij. Pod rubriko »privatno brodarstvo« pa je uradna statistika navajala 169 ladij s tonažo 113.795 brt. Med privatnim brodom je samo 8 velikih tovornih ladij, večino pa tvorijo motorne jadrnice, ki so pred ureditvijo železniške zveze med Turčijo in Bolgarijo opravljale važno službo med Carigradom in bolgarskimi pristanišči.

Z ladjami v lokalnem prometu in z vlačilci vred je tonaža turškega ladjevja od 174.000 brt l. 1930. dosegla l. 1940. okrog 217.000 brt. Od te l. 1940. registrirane tonaže pa je treba odšteti ladje, ki so se ponesrečile med vojno, in bo tako znašala skupna tonaža zdaj samo še nekaj nad 200.000 ton. Ker mora Turčija sama skrbeti za transporte svojega uvoza, je povečanje njenega trgovinskega brodograja nujno potrebno.

Bolgarski izvoz zdravilnih rastlin

Izvoz zdravilnih rastlin iz Bolgarije je v zadnjih letih močno napredoval, pri čemer je treba upoštevati, da se je začel razmeroma pozno, šele l. 1936. Takrat so izvozili 37.000 kg zdravilnih rastlin v vrednosti 1.4 milijona levov. Naslednje leto je znašal izvoz že 79.000 kg v vrednosti 5.7 milijona. L. 1939. so izvozili 721.000 kg, naslednje leto 1.311.000 kg, lani pa 1.78 milijona kg v vrednosti 71.7 milijonov levov.

Sprememba višine odškodnine za izgubo priporočenih pošiljk

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je smatrajoč za umestno, da se spremenijo zneski odškodnine v primerih, ko se izgube v notranjost Kraljevine odposlane priporočene pošiljke in da se izenačijo z zneski, kakršni veljajo v starih pokrajinah, izdal naslednjo naredbo:

Clen 1. — Odškodnina, ki jo je plačati pošiljatelju za izgubljen pošiljko, se določa takole:

a) za zaprta pisma L. 25;
b) za odprte pošiljke, razen za navedene pod točko c), L. 15;
c) za periodični tisk, ki se pošilja s pavšalno poštnino, za propagandni neperiodični tisk, če obsega vsaka pošiljatev vsaj 10.000 izvodov, za zavoje s knjigami, ki jih pošiljajo založniki ali knjigarinarji in za brezplačne medicinske vzorce L. 7.50;
d) za tiskovine namenjene slepcem L. 5.

Clen 2. — Odškodnina po prednjem členu se izplačuje edinole, če se je pošiljka reklamirala v roku šestih mesecev od dneva poštnega prevzema.

Nikakršna odškodnina ne gre v primerih izgube zaradi višje sile.

Clen 3. — Ta naredba stopi v veljavo na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino. Ljubljana dne 11. sept. 1942.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emilio Graziosi

Izvoz bolgarskega grozdja v Nemčijo

Nemčija je letos v Bolgariji naročila velike količine svežega grozdja ter bo dala za izvoz sama na razpolago potrebne vagone, ker Bolgariji tovornih vagonov primanjkuje. Grozdje bodo Nemci prevzemali na bolgarskih tleh. To se bo zgodilo na postaji Dragoman, kjer bodo čakali nemški tovorni vlaki na dovoz grozdja iz raznih bolgarskih pokrajin. Na postaji Dragoman bodo po potrebi nemški tovorni vagoni tudi priključeni bolgarskim vlakom, da potem iz raznih krajev pripeljejo grozdje. Na ta način bodo transporti grozdja naglo odpremljeni v Nemčijo in po dveh letih zastoja zaradi transportnih težav bo letos izvoz svežega sadja v Nemčijo spet zelo živahen. Sveže grozdje začno voziti v Nemčijo že v prihodnjih dneh.

Pridobivanje zemeljskega olja v Galiciji

V Generalni guberniji imajo nemški strokovnjaki že velike uspehe pri pridobivanju zemeljskega olja. V Galiciji so proizvodnjo že tako dvignili, da utegne kriti 60% potrošnje vse gubernije. Pri svetovni proizvodnji zemeljskega olja je bila Galicija l. 1909 za USA in Rusijo na tretjem mestu. L. 1895. je znašala proizvodnja zemeljskega olja v Galiciji 215.000 ton, l. 1909 nad 2 milijona, pred prvo svetovno vojno nad 1 milijon, po vojni je padla na 700.000 ton, potem pa je do l. 1938. znašala letno povprečje okrog 550.000 ton. Nemški strokovnjaki menijo, da bi se dala proizvodnja zemeljskega olja v Galiciji povečati za 250%.

Iz italijanskega gospodarstva

Funkcije urada za tekoča goriva pri korporacijskem ministristvu je prevzel generalni komisariat za tekoča goriva, pogonska sredstva in mineralna olja, ki je bil ustanovljen pri vojaškem vrhovnem poveljništvu. Generalni komisariat je najvišja instanca v vseh vprašanih gospodarskih z mineralnim oljem, njegove ukrepe pa bo kakor doslej izvajala poldržavna družba Agip.

Veljavnost italijansko-hrvatskega klirinškega sporazuma je podaljšana do konca letošnjega leta.

Pri novi emisiji 9letnih bonov ustreza znižanje obrestne mere dejanskemu položaju na italijanskem kapitalnem in denarnem trgu, saj znašajo donosi delnic po borznih tečajih povprečno 3,5%, obligacij pa 4,5%, dočim znaša donos pri novem posojilu 4,35% ne računajoč seveda premij, katerih je vsakega pol leta 58 za 2,4 milijona lir. Višina vpisa novih bonov je neomejena.

Italijanska družba za lignite bo s prispevkom države zvišala svojo glavnicu od 60 na 100 milijonov lir. Za izvedbo preiskav na terenu, kjer so bila ugotovljena ležišča lignita, bo država dajala družbi na leto po 3 milijone lir. Ta prispevek je že v proračunu ministristva za korporacije za l. 1942/43.

Brennerska železnica obratuje že 75 let. Avstrijska družba Južne železnice jo je l. 1864. začela graditi v spoznanju velike važnosti neposredne zveze med Srednjo Evropo in Severno Italijo. Od Innsbrucka do Bolzana je železnica dolga 127 km, izpeljana pa je skozi 27 predorov. Zdaj je promet na progi po večini elektrificiran, kar je v znatni meri pripomoglo, da je železnica kos ogromno naraslemu blagovnemu prometu.

75 let dinamita

Te dni, ko pretresajo pol sveta eksplozije granat, bomb in min, je minilo 75 let od takrat, ko je švedski inženjir Alfred Nobel objavil svojo iznajdbo dinamita, katerega je izdelal iz 75 delov nitroglicerina in 25 delov kremenčevega prahu. Iznajdba je bila prijavljena patentnemu uradu v Londonu. Eksplozivna moč glicerina, pomešanega z žvepleno in solitrno kislino, je bila odkrita po naključju. Italijanski kemik Schrero je že leta 1846. poznal nitroglicerin ter delal iz njega v alkoholu raztopljeno zdravilo proti naduhi. Prva tovarna dinamita, ki jo je Nobel ustanovil, je leta 1864. zletela v zrak, ostala pa je tretja, ki je bila leta 1865. zgrajena v Krümmelu ob Labi. Nobel je leta 1896. umrl ter zapustil kakih 90 tovarn in ogromno premoženje, iz katerega je tudi sklad za nagrade odličnih del znanosti in umetnosti.

Izvoz sadja in sočivja iz Bolgarije

Največji odjemalec bolgarskega sadja in sočivja je Nemčija. Poleg svežega sadja in sočivja dobiva Nemčija iz Bolgarije tudi sadne koncentrate in marmelado ter seme raznih vrst sočivja. V velikih količinah se izvažajo v Nemčijo seme od beluš. Pri izvozu sadja in sočivja so določene stalne cene. Če bolgarski pridelovalci z izvoznimi cenami pri kakšni pošiljki niso zadovoljni, dobijo primerna doplačila iz bolgarskega državnega sklada za izenačenje cen. Nemški odjemalci plačajo blago pri prejemu do 50%, ostanek pa v dvajsetih dneh.

Leta 1940. so izvozili v Nemčijo 1209 ton semena beluš ter 120 ton drugega sočivnega semena v vrednosti 20 milijonov levov, izvoz semena v druge države pa je znašal leta 1936. nad 180, leta 1940. pa že 1460 ton. Te dni bodo začeli izvažati v Nemčijo velike količine svežega grozdja.

Nemško-madžarski gospodarski odnošaji

Med versajsko Nemčijo in triansko Madžarsko so bili od nekdaj zelo dobri politični odnošaji, ki so se v zadnjih letih še znatno izboljšali. K temu je mnogo pripomoglo to, da so bili tudi gospodarski stiki med Nemčijo in Madžarsko dobri in da so se posebno v zadnjih letih razvili v pravo gospodarsko sodelovanje.

Značilna je v tem oziru izjava, ki jo je podal poslanik dr. Clodius, ki je bil pred kratkim v Budimpešti. Navedel je najprej nekatere podrobnosti iz nemško-madžarske trgovinske pogodbe iz leta 1942., nato pa je dejal, da je ta pogodba prva moderna preferenčna pogodba in da more veljati naravnost kot vzor za celotno zunanje trgovinsko pogodbeno delo v prihodnjih letih. S to pogodbo se je zagotovila načrtna izmenjava blaga za dolgo vrsto let.

Kako uspešno se je razvijala nemško-madžarska trgovina, kažejo naslednje številke: l. 1933. je šlo samo 11,2 odstotka vsega madžarskega izvoza v Nemčijo, leto dni kasneje že 22,2%, l. 1937. pa 24,2%. Delež Avstrije v zunanji trgovini Madžarske je znašal približno 20%. V letih 1939., 1940. in 1941. pa se je delež Nemčije v madžarskem izvozu povečal na 50,4 oz. 48,7 oz. 60 odstotkov. Za madžarski uvoz iz Nemčije pa so bile za prejšnja leta objavljene naslednje številke: 43,3, 52,9 in 58,8%. V prvem četrtletju 1942. je padel delež na uvozu na 46,7%, delež v izvozu pa na 55,9%, dočim se je absolutna vrednost uvoza in izvoza zvišala za več ko 30%. Kako pomembno je to zvišanje, se vidi iz tega, da sta padla madžarski uvoz v prvih treh mesecih 1933. v vrednosti 69,9 milijona pengö, madžarski izvoz z 78,1 milijona pengö na rekordno nižino, dočim so se te številke v prvih treh mesecih 1942. zvišale na 295,5 (za uvoz) in na 289,5 milijona pengö (za izvoz).

Gole številke pa nikakor ne dajejo prave slike o izboljšanju nemško-madžarskih gospodarskih odnošajev. Kakor je ugotovil vodja gospodarskega oddelka madžarskega kmetijskega ministristva Nickl, je glavni vzrok premalo intenzivnega kmetijstva v Podonavju in na vsem Balkanu v neprestano ponavljajočih se krizah zaradi prodaje presežkov. Zagotoviti kmetovalcu prodajo blaga po takšnih cenah, da se mu kmetijstvo izplača, mora biti zato glavni namen načrtnega pospeševanja kmetijstva. Izvoz kmetijskih pridelkov je bil

zato vedno izhodišče za gospodarske odnošaje Madžarske s tujino. In ravno tu je Nemčija mogla nuditi madžarskemu kmetovalcu največ. Nemčija je namreč kupovala agrarne proizvode po cenah, ki so znatno presegle cene na svetovnem trgu. S tem pa je Nemčija omogočila tudi notranjo stabilizacijo cen, socialni napredek ter olajšala ne samo napredek kmetijstva, temveč tudi industrije.

Ni se zato začuditi, če je bila v oktobru 1940. podpisana med Madžarsko in Nemčijo nova pogodba, s katero se je — za prvi čas sicer le v skromnem obsegu — dogovorilo načrtno gojenje nekaterih rastlin. Tako naj bi se v letih 1942.—1946. povečala z oljnatimi in rastlinami za krmilna semena posejana površina. Prezem teh pridelkov pa se je zagotovil po absolutno rentabilnih cenah.

Madžarska zavzema ne samo zemljepisno, temveč tudi po svoji gospodarski strukturi nekako sredo med srednjo Evropo in jugovzhodnimi državami. Industrija Madžarske je znatna in ima nad 20 let staro tradicijo, da ni Madžarska več pretežno agrarna država. Vrednost agrarne in kmetijske proizvodnje je skoraj enaka in tudi zaposlitvi v kmetijstvu in industriji sta skoraj enaki. Industrializacija Madžarske je bila po letu 1939. zaradi pospeševanja oborožitvene industrije še povečana. Zelo ugodno je vplivalo na industrijsko delavnost Madžarske tudi povečanje madžarskega ozemlja. Številno prebivalstva se je skoraj podvojilo in proizvodnja, ki je bila v marsikateri industrijski panogi prevelika, sedaj za povečani konsum komaj še zadostuje. Število v industriji zaposlenih se je povečalo za več stotisoč.

To povečanje madžarske industrijske proizvodnje se je pokazalo tudi v madžarskem izvozu ter je danes izvoz industrijskih izdelkov po vrednosti že večji od izvoza kmetijskih pridelkov. Madžarska industrija danes ozko sodeluje z nemško ter si je s tem zagotovila stalen odjem. Že koncem aprila 1942. je bila na Dunaju konferenca nemških in madžarskih industrialcev zaradi sodelovanja industrij obeh dežel. Sedaj bo v septembru druga konferenca, ki bo najbrže še mnogo bolj uspešna, ker je že premagano prvotno nezaupanje, a so sedaj tudi izkušnje na obeh straneh mnogo večje. Računati je zato s tem, da se bodo že dobri gospodarski odnošaji med Nemčijo in Madžarsko še znatno izboljšali.

Privatna dvorazredna trgovska šola

Zbornice za TI (Pokrajinskega korporacijskega sveta)

v Trgovskem domu, Gregorčičeva 27
vpisuje vsako dopoldne za novo šolsko leto

Redni pouk se prične 1. oktobra

Francosko lesno gospodarstvo

Kakor se vidi iz poročila »Office Central de Répartition des Produits Industriels« se je položaj na francoskem lesnem trgu v letošnjem letu znatno izboljšal, čeprav povpraševanje še vedno narašča. S 1. januarjem 1942 se je začelo v Franciji načrtno razdeljevanje koristnega lesa, kar je bilo zvezano z velikimi težkočami, ker so manjkali statistični podatki o lesni potrošnji. Zato se tudi ni čuditi, če so mnogi kritizirali uradno načrtno razdeljevanje, vendar

pa je bilo to razdeljevanje edina mogoča rešitev.

Največje izboljšanje je bilo doseženo v francoski oskrbi z jamskim lesom. Ta oskrba je bila posebno težavna, ker se potrebujejo najrazličnejše dimenzije in so zato potrebne zelo velike zaloge. Danes imajo rudniki mnogo večje zaloge kakor pred enim letom in se zato ni bati, da bi morali rudniki prenehati v zimj zaradi pomanjkanja jamskega lesa z obratovanjem, kakor se je to zgodilo lani.

Tudi papirnice in tovarne za lesovino so mnogo bolj preskrbljene z lesom in imajo surovin za sedem mesecev. Ta napredek je tem bolj razveseljujoč, ker so te tovarne pred vojno uporabljale skoraj izključno uvožen les.

Manj ugodna je preskrba z železniškimi pragi in tu ni potreba niti zdaleka krita. Podoben je tudi položaj glede brzojavnih drogov. Bolje je oskrbljena industrija zabojev. Ker je letos sadna letina posebno dobra, je velike važnosti, da bo dovolj zabojev za razpošiljanje sadja.

Z veliko skrbnostjo se je organizirala tudi oskrba z drvni. Ker pa primanjkuje premoga, bo treba še precej dela, da bo za zimo dovolj drv. Posebne važnosti je, da bodo imele zadosti drv pekarne, ker samo nekaj najbolj moderno urejenih pekarn lahko uporablja za peko premog.

Sekcija »Bois« pri osrednjem uradu za razdeljevanje lesa je začela s 1. junijem razdeljevati tudi oglje in les za plinske generatorje. V Franciji je danes v prometu 70.000 avtomobilov, ki uporabljajo oglje kot gorivo. Nadaljnjih 10.000 avtomobilov pa ima kot pogonsko sredstvo plin, ki se dobiva neposredno iz lesa. Lesna sekcija je začela pred kratkim razdeljevati tudi plutovino.

Les se začena uporabljati tudi za druge namene. Tako se grade tovarne za pridobivanje lesnega sladkorja, ki se uporablja še za krmno. Vse to kaže, da se je oskrba Francije z lesom znatno izboljšala.

Romunski sadni pridelek

Sadni pridelek v Romuniji bo letos močno prekoračil povprečje zadnjih let. Pri pridelovalcih so cene sadja razmeroma nizke. Kilogram jabolk stane 10 do 11, hrušk in sliv pa 15 do 20 lejev. Pridelovalci sadja so pričakovali, da bodo tovarne sadnih sokov in marmelad kupile velike količine sadja, kar pa se doslej še ni zgodilo, ker imajo ti obrati premalo sladkorja in ker je tudi pomanjkanje primernih posod za predelano sadje. Ukoriščenje bogate sadne letine ovira tudi pomanjkanje tovornih vagonov za prevoz sadja.

Čitajte »Trgovski list«!

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke id. Skrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo.

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova 3
Telefon št. 22-72.

Gospodarske vesti

Sadna letina na Gorenjskem in Koroškem je letos zelo dobra in je zato do preklica dovoljen prost nakup primerne količine hrušk, zgodnjih jabolk, češpelj in breskev. O nakupu sadja za zimsko shrambo pa bodo izdana posebna navodila.

Pod okriljem zadruga »Hrvatski radiša« se je ustanovila v Zagrebu s kapitalom 20 milijonov kun delniška družba, ki bo prevzela tvrdke Milinov, Zagrebački magazin in Brača Klein, ki so bile razlaščene v korist hrvatske države.

Prva hrvatska tvornica sladkorja v Osijeku je imela lani 2,8 milijona kun čistega dobička, za več ko pol milijona več ko v letu 1940.

Bata v Borovem je zvišal svojo glavnicu od 40 na 150 milijonov kun. Glavnica se je zvišala zaradi novih investicij.

Splošna petrolejska družba d. d. je bila vpisana v zagrebški trgovinski register. Glavnica družbe znaša 6 milijonov kun ter se ob koncu 3. leta zviša na 12 milijonov kun.

Osijska železnicovarna in strojna tovarna je imela v l. 1941. 794.927 kun čistega dobička, za več ko pol milijona več ko v letu 1940.

Komisar za določanje cen v Srbiji je odredil, da je največji dopustni kosmat dobiček za veletrgovce s kolonialnim blagom 12 do 20%, s galanterijskim blagom 25%, s steklenino in porcelanom pa 25 do 30 odstotkov. V trgovini na drobno se ti odstotki zvišujejo na 25 do 30 odstotkov za kolonialno blago, na 35% za galanterijsko in na 50% za steklenino in porcelan.

Delovni čas je bil določen za trgovinske in industrijske obrate v Srbiji na največ 10 ur dnevno ali 60 ur tedensko, v premogovnikih pa na največ 8 ur dnevno ali 48 ur tedensko.

Centrala za sladkor, pivo in spirit je predpisala za Srbijo maksimalne cene za pivo. V gostilnah I. vrste se sme prodajati čaša piva po 6, vrček po 10, steklenica piva po 12 din, v gostilnah II. vrste pa je pivo po 5, 8 in 10 din.

V Bečkereku se je ustanovila tovarna za cigare, ki se zaradi pomanjkanja strojev izdelujejo na roko. Cigare se prodajajo po 2,5 din.

Gospodarska pogajanja med Bolgarsko in Romunijo so bila ugodno končana ter je bila večeraj nova trgovinska pogodba podpisana.

Romunija je izdala nov carinski zakon, ki ima 251 členov. Z novim zakonom so se zvišale tarife in kazni za tihotapstvo blaga. Zakon sam je bil z novo izdajo moderniziran.

V Slatini na Romunskem se je ustanovila nova tovarna za živo srebro. Tovarna je najmoderneje urejena ter bo pridobivala iz ene tone rude približno 4 kg živega srebra. Dnevno bo pridobivala tovarna po 160 kg živega srebra.

Vse zaloge koruze pri proizvajalcih in trgovcih so na Romunskem blokirane v korist ministristva za oskrbo. V petih dneh se morajo vse zaloge prijaviti. Kot dnevna potrošnja je v gospodinjstvu določeno 800 g za odrasle in 400 g za otroke. Cena za vagon koruze je določena na 180.000 lejev.

Letošnja turška tobačna žetev se ceni na 53,3 milijona kg, za približno 6 milijonov kg ali za 10% več ko lani.

Slovaška je do konca junija dobavila v inozemstvo skupno 485.000 železniških pragov. Od teh jih je šlo 250.000 v Protektorat, 90.000 v Nemčijo, 20.000 v Turčijo in 75.000 v Italijo. Sedaj se vodijo pogajanja za dobavo 25.000 železniških pragov na Bolgarsko. Potreba slovaških železnic v višini 400.000 pragov je bila popolnoma krita.

Ukrajinskih delavcev, ki že delajo v Nemčiji, je sedaj okoli pol milijona.

Madžarske zavarovalnice so zvišale premije za stara zavarovanja za 6, za nova pa za 10 odstotkov, da se s tem izravna vojni riziko.

Da più di 25 anni - Že več ko 25 let

i Rimedi Heumann vengono usati con mirabile successo e con soddisfazione dai consumatori. Fate anche Voi una prova e domandate il listino presso la

se sredstva Heumann uporabljajo s čudovitim uspehom in v zadovoljstvo odjemalcev. Poskusite enkrat tudi Vi in zahtevajte cenik pri

S. A. Heumann
MILANO, Via Stilicone 39